

Napovedali so, da se bo vreme spremenilo

Smešne plati vremena in podnebja na razglednicah

THEY DID SAY WE'D GET A CHANGE IN THE WEATHER . . .

IZVLEČEK

Razglednice so bile do prevlade pametnih telefonov med bolj priljubljenimi načini komuniciranja med ljudmi. Kmalu po njihovem nastanku sta se med motivi začela pojavljati vreme in podnebje, tudi v karikirani podobi. Ilustracije, v manjši meri tudi fotografije, se poigravajo z glavnimi značilnostmi, s komičnimi situacijami in stereotipi, povezanimi z vremenom in podnebjem. Razen zabavi služijo tudi osveščanju ljudi ter promociji krajev in pokrajin, saj sta vreme in podnebje pogosto tudi del lokalne identitete.

Ključne besede: razglednica, vreme, podnebje, humoristični prikazi vremena in podnebja, lokalna identiteta

ABSTRACT

They Forecasted a Change in the Weather: The Humorous Side of Weather and Climate on Postcards
Postcards were one of the more popular forms of communication among people until the rise of smartphones. Soon after their inception, weather and climate began appearing as motifs, sometimes in a caricatured form. Illustrations, and to a lesser extent photographs, play with the main characteristics, comedic situations, and stereotypes associated with weather and climate. In addition to entertaining, they also serve to raise awareness and promote locations and regions, as weather and climate are often an integral part of local identity.

Keywords: postcard, weather, climate, humorous depictions of weather and climate, local identity

Razglednice so bile v preteklosti priljubljen način posredovanja sporočil na daljavo, ki v zadnjih letih močno izgubljajo pomen. Združujejo estetsko plat in osebno noto. Imajo več kot 150-letno zgodovino. Kmalu po njihovih začetkih sta se kot motiva začela pojavljati tudi vreme in podnebje. Najprej so bili prikazi realistični, kmalu so dobili tudi humoristični pridih. Danes izdajanje razglednic nazaduje, prav tako promet z njimi, priljubljene pa ostajajo med zbiratelji in ljubitelji »vintage« estetik. Imajo kulturno in znanstveno vrednost, omogočajo vpogled v način življenja in kulturo preteklih časov, v geografiji so tudi dragocen vir za študij pojavov in procesov v pokrajini ter odnosa ljudi do njih.

Namen prispevka je predstaviti del zbirke humorističnih razglednic z vremen-sko in podnebno vsebino, ki jo poseduje avtor prispevka. V zbirki je okrog 300 razglednic, večinoma iz Evrope in Severne Amerike. Glede na podnebne razmere teh dveh celin močno prevladujejo razglednice, ki smešijo padavine, predvsem dež in sneg, ter vlažno podnebje, pogosta tema je tudi veter in tegobe, povezane z njim, manj je karikiranja vročine in mraza. Novost zadnjih desetletij so razglednice o globalnem segrevanju ozrača in projekcijah bodočega podnebja. Glavni vir informacij za pripravo prispevka so bile ilustracije na razglednicah in napisi, bodisi na njihovi prednji bodisi zadnji strani. Ker zbirka ni in ne more biti popolna, sem dodatne informacije črpal iz številnih spletnih strani, ki ponujajo razglednice, v pomoč so bila tudi orodja umetne inteligence. Specializirane literature, ki bi se ukvarjala s prikazi vremena in podnebja na razglednicah, nisem našel.

Kratka zgodovina razglednic

Za začetek izdajanja razglednic velja leto 1869, ko je avstro-ogrsko poštna uprava izdala dopisnice (Correspondenz-Karte), ki so jih na Slovenskem sprva imenovali listnice (Tančič 2025). Listnice niso bile ilustrirane, bile so kos kartona z dovolj prostora za naslov in kratko besedilo. Zgledu so sledile številne države po svetu. Prve prave razglednice s tiskanimi ilustracijami vojaških motivov so se pojavile za časa francosko-pruske vojne leta 1870 v Franciji in Nemčiji (Leko 2015). Praksa se je hitro razširila po Evropi, tudi v slovenske dežele. Pestrost natisnjenih motivov se je zelo povečala, z njimi tudi priljubljenost pri ljudeh.

Razglednice so zlato dobo doživele med letoma 1890 in 1915 (Leko 2015). Bile so bogato ilustrirane z motivi mest, znamenitostmi, narave in vsakdanjega življenja. Napredek v tiskarstvu je omogočil izdelavo kakovostnih barvnih razglednic, kar je še povečalo njihovo priljubljenost. V tem času so postale tudi zbirateljski predmet. Med prvo svetovno vojno so bile pomembno sredstvo komunikacije med vojaki in njihovimi družinami. Vojaki so z njimi sporočali, da so živi in zdravi, domači so jih hranili kot dragocen spomin. Prikazovale so domoljubne in propagandne motive ter prizore iz vojaškega življenja.

Avtor besedila in lastnik
zbirke razglednic:

DARKO OGRIN, doktor geografskih
znanosti, redni profesor
Oddelek za geografijo Filozofske
fakultete Univerze v Ljubljani
Aškerčeva cesta 2, 1000 Ljubljana
E-pošta: darko.ogrin@ff.uni-lj.si

COBISS 1.04 strokovni članek

V 20. stoletju je osrednji motiv na razglednicah postala fotografija. Omočila je bolj realistični prikaz krajev, dogodkov in oseb kot prejšnji bakrorezi in litotiski ter predhodnice fotografije fototipije. To še posebej velja za barvno fotografijo, ki se je množično uveljavila v šestdesetih letih prejšnjega stoletja. Pravo eksplozijo razglednic je povzročil razvoj množičnega turizma sredi 20. stoletja. Turisti so jih pošiljali kot spomin na potovanja in počitnice ali kot sporočila za domače in prijatelje. Zaradi digitalnih tehnologij in družbenih omrežij so razglednice v zadnjih dveh desetletjih izgubile nekdanji pomen, skladno z zmanjšanim povpraševanjem je tudi njihova izbira manj pestra.

Humoristične razglednice z vremenskimi motivi

Med motivi, ki so se zelo zgodaj začeli pojavljati na razglednicah, sta tudi vreme in podnebje. Prikazani so realistični prizori, še pogostejše pa fotografije in risbe s humorističnim pridihom. Humoristične razglednice z vremenskimi in podnebnimi motivi se poigravajo s stereotipi, komičnimi situacijami, vremenskimi in podnebnimi kontrasti v posameznih pokrajinah, v novejšem času karikirajo tudi morebitne posledice podnebnih sprememb. Pogosto se ponorčujejo iz meteorologov, ki se trudijo napovedati vreme in opravičujejo svoje napačne napovedi: »*Pri nas vremenska napoved vedno drži – če ne danes, pa jutri!*« Smešne situacije, povezane z vremenskimi in podnebnimi značilnostmi ter nevšečnostmi, so splošno razumljive, z njimi se lahko vsakdo poistoveti. Namenjene niso le zabavi, ampak so lahko tudi sredstvo za

Slika 1: Brez skrbi glede škodljivih posledic ultravijoličnega sevanja ob angleški obali!

promocijo določenih krajev in pokrajin, saj sta vreme in podnebje pogosto del lokalne identitete.

Pozdrav iz Anglije – tu sonce sije le na razglednicah. Britansko otočje z oblačnim, deževnim, meglenim in vetrovnim podnebjem ter nepredvidljivim vremenom z nenadnimi spremembami je že stoletja priljubljena tema šal in stereotipov. Konec 19. stoletja so se na razglednicah pojavile realistične ilustracije, ki prikazujejo megleno podeželsko pokrajino, deževne ulice in ljudi, ki hodijo po mestu z značilnimi viktorijanskimi dežniki. Na začetku 20. stoletja je postalo angleško vreme in podnebje tudi predmet šaljivih razglednic, ki ne odražajo samo naravnih značilnosti, ampak tudi samosvoj odnos Britancev do njihovega vremena: samoironijo, potrpežljivost in sposobnost, da na vsakdanje tegobe gledajo na šaljiv način, pogosto tudi z besednimi igrami. Najpogostejši motiv je dež: ljudje pod dežniki, ki jih odpihuje veter,

karikirani prizori, kjer dežujejo ribe in čaj, napovedovalci vremena, ki za vse dni v tednu prikazujejo iste ikone – deževno, oblačno, vetrovno. Moški, ki se pred nalivom skrije pod mizico za čaj, ob njej pa stoji natakars čajnikom v roki: »Čas za čaj – ne glede na vreme!« Ali razglednica, kjer dežujejo čaj in kekse: »*Ko angleško vreme in kultura združita moči!*« Pogosto so si avtorji razglednic privoščili turiste, ki se trudijo uživati na angleški obali, medtem ko jih namaka dež, premetava veter in sarkastično ugotavljajo, da sta njihov stalni sopotnik dežnik in dežni plašč. Nekatere hvallijo počitnice ob britanski obali, kjer ste lahko brez skrbi zaradi sončnih opeklin. Pozdravom v domače kraje so namenjene razglednice z deževnimi motivi in pripisom: »*Pozdrav iz Anglije – dobrodošli v kraljestvu dežja!*« Priljubljen motiv v povezavi s turisti je tudi megla, ko se ti zaradi nje izgubi na angleškem podeželju: »*Pozdrav iz Anglije – kjer te megla pripelje do nepričakovanih krajev!*«

Dež je pogost motiv tudi za prikaz podnebnih značilnosti posameznih letnih časov ali dežel Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske. V vseh letnih časih ali deželah isti prizor: ljudje pod dežniki, enkrat bolj, drugič manj oblečeni, enkrat dežuje z leve, drugič z desne. Ali naliv s premočeno ovco na paši, tako pozimi kot poleti. Komični motivi z dežjem so pogosti tudi za druge dežele ob atlantski obali Evrope, na primer za Normandijo, Nizozemsko in Nemčijo, pa tudi za srednjo Evropo. Zanj so pogosti motivi mest in turističnih krajev v poletnih nalivih in s tegobami turistov zaradi deževnih poletij: »Včeraj je deževalo, danes dežuje, jutri bo deževalo in pojutrišnjem tudi. Lep pozdrav!«. Zunaj Evrope se ti motivi pojavljajo na jugovzhodu Avstralije (Melbourne) in vzdolž severozahodne obale Združenih držav Amerike (Seattle), kjer imajo tudi vlažno podnebje in so prikazi na razglednicah podobni angleškimi. Za razliko od ilustracij, povezanih z dežjem in vlažnim

podnebjem, je razglednic, ki bi karikirale sušo in vročino razmeroma malo. V Nemčiji so izdali ilustrirane razglednice, ki prikazujejo, kako ob hudi suši leta 1904 po suhi strugi reke Labe vozijo konjske vprege in parniki na kolesih (*»Ponovna vzpostavitev ladijskega prometa po Labi ob nizkem vodostaju leta 1904«*) oziroma, kako se množica preznojenih pivcev pred pivnico v Münchnu naliva z vrčki piva, medtem ko termometer kaže 30 °C.

Medtem ko tebe zebe do kosti, se jaz sončim na Floridi

Združene države Amerike segajo čez več toplotnih pasov in imajo pestro paleto podnebnih tipov z različnimi vremenskimi pojavi, kar s pridom izkoriščajo tudi šaljive vremenske razglednice. Florido skušajo predstaviti kot *»sončno zvezno državo«*, kjer *»sonce sije tudi ponoči«*. Razglednice pogosto prikazujejo od Sonca opečene turiste s pripisi: *»Vroče, kot da bi bil v pečici – pozdrav iz Floride!«* Norčujejo se

tudi iz hitrih vremenskih sprememb, ki so tam pogoste. Ljudje uživajo v sončnem vremenu, a jih nenadoma doleti tropski naliv: *»Florida – sonce, pesek in nepričakovana prha!«* Srednji zahod Združenih držav je znan kot *»aleja tornadov«*. Razglednice na šaljiv način prikazujejo vrtince ter kaos in razdejanje, ki ga povzročajo. Po zraku letijo hiše, krave, kavboji in avtomobili, ilustracije spremljajo napisi kot: *»Vaša mobilna hiša potuje brez vas!«* ali *»Brezplačni selitveni servis!«*. Druge želijo gostom prijetno dopustovanje: *»Dobrodošli v Aleji tornadov – pazite na svoj klobuk!«* ali *»Dobrodošli v Oklahomi – če vam vreme ne ustreza, počakajte 5 minut!«*

Severovzhodne zvezne države, območje Velikih jezer in Skalno gorovje imajo ostre zime in visoko snežno odejo. Šaljive razglednice s teh območij poudarjajo težave, ki jih imajo ljudje s snegom. Pogosti so motivi ljudi, ki so pokopani pod snegom: *»Pozdrav iz Michigana – lopata je tu tvoj najboljši prijatelj!«* Ali ilustracija kepanja, pri čemer kepa zgreši cilj in zadane človeka ali psa, s pripisom: *»Pozdrav iz Minnesote – naš nacionalni šport je kepanje!«* Prikazani so avtomobili, povsem prekriti s snegom in ledom, z ironičnim pripisom: *»Pomlad prihaja – čez šest mesecev!«* Primerno okolje za šaljive zimske razglednice je tudi Kolorado, ki je znan po visokih gorah in obilju snega. Fotografije in ilustracije izrabljajo nenavadne prizore, kot na primer jezdeca na konju, pri čemer iz globokega snega kuka le kavbojski klobuk, ali hiše, kjer iz snega gleda le dimnik, z duhovitim pripisom: *»Pozdrav iz Kolorada – pomlad pride, ko zagledaš streho!«*

Slika 2: Vremenska spremenljivost letnih časov v Melbourneu.

Pogosta tema šaljivih razglednic je kontrast med vročim tropskim podnebjem na jugu in hladnim podnebjem z veliko snega na severu ali v gorah Združenih držav Amerike. Tovrstne razglednice so razdeljene na polovico; ena polovica karikira razmere na jugu, druga pa v hladnih območjih: »Pozdrav iz Floride, kjer nabiram pomaranče, medtem ko se ti kepaš!« Ali, na eni polovici so upodobljeni ljudje na plaži, kjer se sončijo, pijejo koktajle in gradijo peščene gradove, s pripisom: »Pozdrav iz Floride – raja na zemlji!«, na drugi polovici pa je prizor s severnjaki, ki kidajo velike kupe snega: »Pozdrav iz Minnesote – snežni fitnes vsak dan!« Motivi se poigravajo tudi z občutljivostjo na mraz. Prikazani so prebivalci južnih držav, ki zmrzujejo pri 15 °C, medtem ko so prebivalci severnih držav pri isti temperaturi v kratkih rokavih in hlačah: »Kdaj te zebe? Odvisno, kje živiš!«

Vsi vetrovi so vetrovi, le burja je veter, ki velja za dvajset drugih

Veter je priljubljen motiv humorističnih razglednic, saj ponuja neskončne možnosti za šaljive in pretirane upodobitve. Razglednice prikazujejo ljudi, živali in predmete, ki se na različne načine spopadajo z močjo vetra, pri čemer humor temelji na pretiravanju, absurdih in nepredvidljivih situacijah. Na razglednicah so motivi, ki se na splošno nanašajo na vetrovno vreme, in motivi, ki karikirajo posamezne vetrove, kot so na primer mornik (maestral), mistral, chinook in burja.

Klasični motiv je veter, ki v zabavo mimoidočih mladenkam dviga krila (»Veter – prijatelj moških, sovražnik

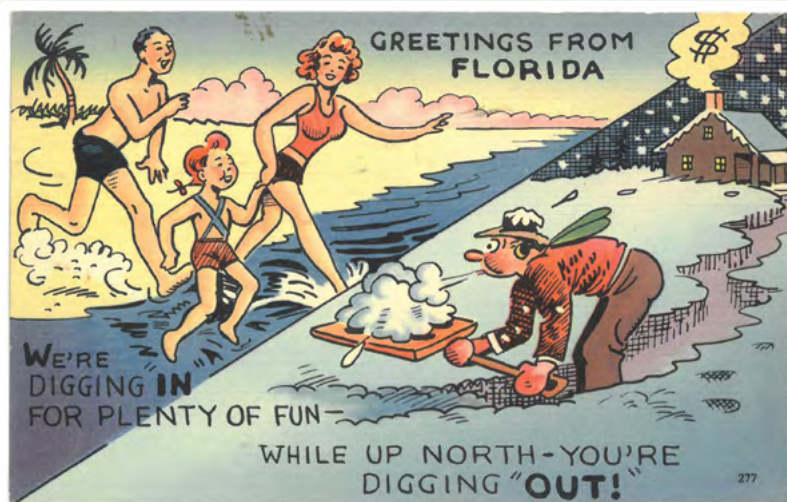
The Trouble with a Short Horse in Colorado

Slika 3: V Koloradu si lahko v težavah, če ima tvoj konj premalo centimetrov med ušesi in kopiti!

ženski!«), pa ne samo njim, tudi Škottom. Priljubljene teme so vetrovno in deževno vreme, obrnjeni dežniki in premočeni ljudje (»Veter – naravni uničevalec dežnikov!«), tudi osebe, ki jih veter skupaj z dežnikom dvigne v zrak (»Pri nas dežnik ni le za dež – je tudi letalska karta!«), in otroci, ki jim vetrovno vreme pri igri povzroča različne težave (»Pri nas otroci letijo z zmaji do zvezd!«). Zabaven je motiv

gospe, ki se vrača z nakupov in ji veter odpihne vrečko s špežo (fasungo): »Pri nas se moraš boriti za svoj kos kruha – dobesedno!« Pogosto so karikirane živali, na primer kokoši, ki letijo po zraku (»Pozdrav iz dežele vetra – naše kokoši mislijo, da so ptice selivke!«), pes, ki mu v vetru plapolajo ušesa (»Ko piha veter, tudi psi dobijo krila!«), tudi avtomobilski promet (»Pozdrav iz dežele vetra – pri nas pomeni vožnja

Slika 4: Medtem, ko se mi kopljem v obilju zabave, se vi kopljete iz kupov snega!«.

Slika 5: Angleška poroka v vetru.

letenje!», drevesa (»Pri nas je veter krajinski arhitekt!«) in arhitektura: hiša je nagnjena v smeri vetra (»Pozdrav iz vetrovnega mesta – arhitekti tu gradijo pod kotom!«).

Tema šaljivih razglednic turističnih krajev je tudi mornik (maestral), večinoma osvežujoč, včasih nepričakovano močan veter. Odpihuje slamnike in klobuke (»Pozdrav z obale – kjer klobuki letijo hitreje kot galebi!«), onemogoča piknike (»Piknik z mornikom – samoposrežba za galebe!«) in se po svoje vključuje v igre na plaži, na primer v igranje odbojke (»Ko maestral zmaga v vsaki igri!«).

Provansi v Franciji daje posebno podnebno obeležje mistral, silovit severozahodni veter iz Centralnega masiva. Šaljivih razglednic na njegov račun ni veliko, večinoma prikazujejo standardne motive: veter odnaša klobuke, damam dviga krilo, odpihne vso tržnico, ljudje se držijo za drevesa, da jih

ne odnese in podobno. Posebnost je razglednica, na kateri mistral prevrača ljudi in ruši zvonik cerkve v Marseillu. Priljubljena tema šaljivih razglednic v Združenih državah Amerike je chinook, topel fenski veter pod Skalnim gorovjem, ob katerem se lahko temperatura zraka dvigne za več kot 10 °C. Ob standardnih »vetrovnih« motivih je predstavljen tudi kot silen veter, ki v zrak dvigne celo čredo krav, presenečeni kavboj pa jih skuša ujeti z lasom. Posebej so zanimive dvodelne razglednice, ki prikazujejo razmere pred chinookom in po njem. Na eni polovici so upodobljeni zasnežena pokrajina, s snegom zatrpane ceste in v plašče zaviti ljudje, tudi veselje otrok, ki jim je uspelo narediti velikega snežaka. Po nastopu chinooka je prizor na drugi polovici razglednice popolnoma drugačen – sneg se hitro tali, prav tako snežak, otroci so zaradi tega žalostni, rože cvetijo, ljudje pa so v kratkih rokavih.

Posebno mesto v zbirki šaljivih vremenskih razglednic ima Tržaška burja, tako po številu variacij na to temo, kakor po trajanju izdajanja tega motiva. To ne preseneča, saj se je ta sunkovit veter uveljavil kot močan simbol tržaške identitete. Prve realistične razglednice z burjo so s konca 19. stoletja (ladje na sidrišču ob burji; ljudje, ki s težavo hodijo po mestnih ulicah ob napeljanih vrveh). Na začetku 20. stoletja so začeli izdajati ilustracije s humorističnim pridihom: burja z določeno (85, 110, 125, 140, 145 km/h) ali nedoločeno hitrostjo (»Trst in burja s/z ??? km/h«), ki dviga krila, prevrača ljudi, konjske vprege in vozila, iz temeljev trga kiosk, razmeče

tržnico Ponterosso, ljudi prisili, da se oklepajo dreves in drogov javne razsvetljave. Zaradi nje po zraku letijo klobuki, košare, kokoši, izveski, korci in še kaj, mornarji na ladjah v pristanišču bruhajo ... Motivi so umeščeni v konkretne ulice in mestne predele (Borzni trg, centralna postaja, Trg Goldoni, Sveti Just ...), razglednice so večinoma eno- ali dvobarvne, nekatere tudi kolorirane.

Pripisi so v italijanščini, pred prvo svetovno vojno tudi v nemščini. Na hrbtni strani nekaterih razglednic so s hudomušnimi verzji opisane ilustracije na prednji strani. Na primer, prizor splošnega razdejanja na Trgu Goldoni spremlja verz: »Na Trgu Goldoni burja norčije igra, vsak hip drugačen je njen prizor sveta. Svetilke, strehe in uboge pare, kot rakete leté v vesoljske sfere.« Prevračanje tovara in ljudi na Ulici Carducci pa: »Na ulici Carducci burja erotične težnje ima, skrivnosti dam razkriti zna. Lepotice rade tod mimo gredo, da burja jim krilo dviga v nebo.«

V drugi polovici prejšnjega stoletja začnejo prevladovati barvne ilustracije. Karikature so podobne predhodnim: razdejanje, ki ga povzroča burja v pristanišču, vsesplošni kaos in težave, s katerimi se zaradi nje spopadajo ljudje v posameznih mestnih predelih. Opazen pa je trend naraščanja njene hitrosti, vsaj na razglednicah, do 160, 180 tudi do 200 km/h. S splošnim zmanjšanjem zanimanja za razglednice v zadnjem času je tudi karikiranih prikazov burje čedalje manj, prisotna pa je izdaja »vintage« motivov v bolj luksuzni izvedbi s sloganom: »Burja, tržaška posebnost«.

Pozdrav iz prihodnosti – dež je postal virtualna izkušnja

Pojav zadnjih desetletij so razglednice, ki karikirajo spreminjanje podnebja. Po letu 1990 so podnebne spremembe dobile pospešek, večina sveta se ukvarja s porastom temperature zraka in morja, spremenjenimi vremenskimi vzorci ter posledicami spremenjenih razmer, ki so večinoma negativne. Problematika se je iz sfere znanosti, kjer se je o njej najprej razpravljalo, razširila v vse pore družbenega življenja, predvsem zaradi zaznavnih negativnih posledic za naravo in človeka ter grozečih projekcij bodočega podnebja. Zašla je tudi na razglednice, čeprav so te v zadnjih desetletjih že v zatonu.

Rdeča nit razglednic, ki karikirajo sodobne podnebne spremembe in projekcije bodočega podnebja, je prepletanje humorja in ozaveščanja. Na pretiran, tudi absurden način nas opozarjajo na resnost problema, hkrati skušajo s svojim zabavnim pristopom pritegniti pozornost ljudi in v njih prebuditi razmislek o smotrnejšem ravnanju z okoljem. Nekatere tudi neposredno, saj imajo na hrbtni strani navedena nasvete za varčnejšo uporabo energije in zmanjšanje emisij ogljikovega dioksida, h katerim lahko prispeva vsak posameznik.

Motivi na razglednicah so različni. Zgovorna je ilustracija Zemlje, ki je postavljena v ogromno klimatsko napravo: »Pozdrav iz prihodnosti – naš planet potrebuje hlajenje!« Nekatere se poigravajo z bodočo pokrajinsko podobo posameznih delov sveta. Tako je na primer Francija

Slika 6: Pozdrav iz Birminghamske puščave.

podnebno razdeljena na dva dela: severni del je sredozemski z atlantsko obalo kot obmorsko destinacijo, primerno za kopanje in sončenje, južni del pa puščavski, kjer se sprehajajo kamele in škorpioni. Ali razglednica Londona s peščenimi sipinami, kjer se Big Ben dviga nad puščavo: »Pozdrav iz Anglije – ki ima sedaj več sonca kot Sahara«. Absurden je prikaz

Antarktike kot tropske destinacije, po kateri se sprehajajo preznajeni pingvini s sončnimi očali in širokimi klobuki ali pa v kopalkah ležijo pod palmami.

Hvaležen motiv je tudi dvig morske gladine. New York je zalilo morje, prebivalci se med stolpnici vozijo s kanuji. Nekatera mesta pa so

Slika 7: Stop globalnemu segrevanju!.

Slika 8: Morebitna nadgradnja razglednice pogleda s Šmarne gore na zamegljeno Ljubljano: zmaj – varuh ljubljanske megle (ilustracija: Laura Ličer).

zaradi dviga morja postala obmorske turistične destinacije: »Pozdrav iz Illinoisa – zdaj z lastno plažo!«

Razglednice se poigravajo s težavami ljudi in živali zaradi vročine in spremenjenega podnebja. Ljudje nosijo na hrbtu ventilatorje ali klimatske naprave (»Ventilatorji so nov modni dodatek!«), z VR očali gledajo deževne prizore, medtem ko je okrog njih puščava (»Dež je le še virtualna izkušnja!«), ali z droni ustvarjajo umetne oblake,

da bi zakrili Sonce. Ptiči panično zapuščajo gnezda, iz katerih se kadi, ker so se vnela zaradi vročine. Pujsek oziroma na soncu pečen odojek leži na presušeni travi v ogradi. »Razvoj« v smeri svetovne katastrofe ilustrira tudi svetopisemski prizor Noetove barke: Po naročilu Boga Noe izdelava barko in pred uničujočimi posledicami onesnaženja skupaj s svojo družino in pari vseh živalskih vrst pluje po oblakih industrijskih izpustov proti rešitvi in novemu začetku.

Sklep

Humoristični prikazi vremena in podnebja so se na razglednicah začeli pojavljati že v začetnem obdobju njihove zgodovine, ki traja že več kot 150 let. Ilustracije, redkeje fotografije, smešijo izstopajoče vremenske in podnebne značilnosti posameznih krajev in pokrajin, poigravajo se s stereotipi in komičnimi situacijami, v novejšem času, ko razglednice na splošno izgubljajo pomen, karikirajo tudi potencialne posledice spreminjanja podnebja. Velika večina razglednic s šaljivimi upodobitvami vremena in podnebja, ki jih kot avtor prispevka imam v svoji zbirki, izhaja iz Evrope in Severne Amerike. Tovrstna tradicija pa se ni razvila na Slovenskem, če odmislimo Trst kot del slovenskega etničnega prostora in upodobitve tržaške burje, čeprav sta vreme in podnebje tudi pri nas marsikje del lokalne identitete, kot na primer »Bohinj – dežela, kjer ima dež mlade!«, »Babno polje – slovenska Sibirija, kjer je pol leta zima, pol leta pa mraz!«, ljubljanska megla, ajdovska burja. Avtor prispevka ima v zbirki le eno, pogled na zamegljeno Ljubljano s Šmarne gore, kjer je celotna prednja stran razglednice bela.

Viri in literatura

1. Leko, K. 2015: Umijeće sakupljanja razglednica. Rijeka.
2. Tančič, Z. 2025. Sprehod skozi zgodovino razglednic (Ljubljana in njeni prebivalci). Medmrežje: https://www.sistory.si/cdn/publikacije/1-1000/922/ljubljana.pdf?utm_source (25. 1. 2025).